Nro. 9.

GAZETA LWOWSKA.

w Piątek dnia 31. Stycznia 1812.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa d. 31. Stycznia. — Po śmierci JW. JX. Kaietana Gozdawy na Kitkach Kickiego Arcybiskupa Lwowskiego, obrała Kapituła metropolitalna W. JX. Kanonika Hoffmann Proboszcza katedralnego, Administratorem interessów duchownych, W. JX. Kanonika Zeisl c. k. gubernialnego Radzce i Dziekana katedralnego, Administratorem dochodów z dóbr arcybiskupskich w Cyrkule Lwowskim, a W. JX. Kanonika i Scholastyka katedralnego Minasiewicza Administratorem dochodów z tychże dóbr w Cyrkule Brzeżańskim leżących. Wybór ten został przez Wysoki Rząd kraiowy potwierdzony, a obrani Administratorowie obięli powierzone sobie urzędy.

Z Myślenic d. 20. Stycznia. — Do zbawiennych urządzeń po miastach, należy bez wątpienia dóm dla ubogich i chorych; a dobroczynne skutki takich instytutów, tyloma żywemi przykładami udowodnione zostały.

Pograniczne i handlowe miasto Biała w Cyrkule naszym, nie miało dotychczas tak pożytecznego instytutu; a zprzyczyny ograniczonych dochodów Kassy mieyskiey, konieczności opędzania nagłych wydatków i wypłacania wieloletnemi ratami summ winnych naywyższemu Skarbowi, nie mogło bydź aż do tey chwili spełnione życzenie tamteyszych mieszkańców i obywatelów troskliwych o dobro ubogich, pomiędzy któremi tyle Białskich znayduie się mieszczan.

Szlachetne i gorliwe usiłowania obydwóch Przełożonych miasta, to iest: Pana Pratobevera Burmistrza i Pana Hirschberg przełożonego Urzędnika, przez które im się udało założyć fundusz dla tego zbawiennego instytutu, zasługuią na publiczne wspomnienie.

Wskutku umowy z iednem towarzystwem aktorów dogodnie zawartey, poświęcony został dochód z dawancy co miesiąc w tym celu teatralney reprezentacyi, a skłonni do dobroczynności mieszczanie, złożyli nie będąc nawet wezwani, znakomite kwoty w ręce szanownych Przełożonych miasta.

Zachęceni tą ich ochoczą ofiarą starali się ciż Przełożeni pomnożyć ten fundusz przez zbieranie składek; ledwie co ogłosili swóy zamysł, gdy się kilku mieszczan, a nawet i właścicielów dóbr w sąsiedztwie mieszkaiących oświadczyło, że pragną przyłożyć się do tego gotowemi pieniądzmi i materyałami; tak więc obadwa ci Przełożeni spodziewaią się nie bez fundamentu upragnionego skutku dobrotliwych usiłowań swoich i tych szlachetnych życzeń, które z niemi całe miasta Białey dzieli obywatelstwo.

Dopraszali się oni o pozwolenie zbierania tychże składek w mieście i iego okolicy, u cyrkułowego Starosty JW. Barona Lipowskiego, Męża zaymuiącego się iak naygorliwiey dobrem powierzonego mu Cyrkułu; *) który toż pozwolenie nie tylko udzielił, ale nawet te chwalebne przedsięwzięcie wszelkiemi wspiera siłami.

Oto są kwoty przez poprzedniczą kollektę dotychczas zebrane:

Dochód z reprezentacyi teatralnych, 185 Z. R. 33 K. — Z kary za skonfiskowane mie

*) *Obaczyć Dodatek Nru 44go Gazety naszéy z roku przeszłego.*

dziane pieniądze, 8 Z. R. 27 K. — Od P. Jerzego Tomke hurtownika, 20 Z. R. — Od P. Fryderyka Fritze Farbierza, 8 Z. R. Od P. Jana Niemczyńskiego Mieszczanina, 20 Z. R. — Od P. Bodańskiego 40 Z. R. — Od P. Baltazara Danielczyka Mieszczanina, 20 Z. R. — Od Jana Rosnera Włościanina z Halznowa, 10 Z. R. — Z zapisu zmarłego Mieszczanina Macieia Czyrzyka 40 Z. R. — Od Nieznaiomego z miasta cyrkułowego Myślenic, 100 Z. R. Ogół więc tych kwót wynosi 452 Z. R. w Walucie Wiedeńskiéy.

Ieżeli, o czém wątpić nie można, więcéy obywatelów póydzie za tym przykładem, miasto Biała dobroczynnym instytutem szczycić się, i przez to nad wieloma innemi miastami galicyiskiemi celować będzie.

(Dalsze składki, skoro tylko Redakcya o nich otrzyma wiadomość, przez Gazetę ogłoszone zostaną.

Wiadomości zagraniczne.

Xięstwo Warszawskie.

Z Warszawy d. 21. Stycznia. — Zważywszy Król Jegomość, iż różnica w opłatach celnych od win węgierskich, austryackich i innych, z powodu zbytniéy wysokości swoiéy staie się pobudką do popełniania oszukaństwa, postanowił Dekretem swoim d. 9. Stycznia r. b. w Dreznie wydanym to, co następuie: 1.) Od daty ogłoszenia rzeczonego Dekretu, wszelkie wina do Xięstwa Warszawskiego wchodzące, opłacać tylko maią po groszy polskich iedenaście, szelągów dwa, od kwarty miary Warszawskiéy. 2.) Opłaty potoczne, iako to: accidens, übertrag, agio od złota, i tym podobne od cła wyżey artykułem 1wszym ustanowionego, maią bydź pobierane podług przepisów w Instruktarzu ieneralnym obiętych. 3.) Wina francuzkie, gdy wchodzić będą za certyfikatami d'origine, tak iak dotąd tylko opłacie iednego procentu i opłatom potocznym, stosownie do Instruktarza ieneralnego podlegaią; ieżeli zaś pochodzenie onych z Francyi certyfikatami udowodnione bydź nie może, natenczas opłata w artykule 1wszym przepisana mieysce mieć powinna.

Dnia 7 b. m. na publicznem posiedzeniu w pałacu Saskim, rozwiązał Minister Spraw wewnętrznych na mocy Dekretu Królewskiego Izbę edukacyiną, i zaprowadził Dyrekcyę edukacyi narodowéy. Dyrektorem teyże Edukacyi mianowany został przez N. Pana Hrabia Stanisław Potocki, Senator Woiewoda, Prezes Rady Stanu i Ministrów, który pomimo innych swych urzędowań, obowiązkowi temu z gorliwości służenia dobru publicznemu, poświęcił się.

Prawa Seymowe.

(*Ciąg dalszy.*)

Podatek od Rzezi Bydła w Miastach.

§. 1. Opłaty podatku od rzezi bydła w miastach do Skarbu Publicznego pobierane, które uchwałą posiedzenia Seymu zeszłego dnia 24go Marca 1809 roku zachowanemi zostały, są od dnia 1go Czerwca 1812 roku uchylone, a na ich mieysce następuiące uchwalaią się opłaty: §. 2. Od dnia 1go Czerwca 1812 roku opłacany będzie w miastach do Skarbu Publicznego podatek od rzezi bydła następuiący:

	w Miastach			
	1 i 2 Rzędu		3 4, i 5 Rzędu	
	zł.	gr.	zł.	gr.
a.) od Wołu	21		18	
b.) od Krowy	15		12	
c.) od Wieprza, Swini, Prosiaka	3		2	
d.) od Cielęcia	2	15	1	15
e.) od Kozła, Kozy, Koźlęcia	2		1	10
f.) od Skopu, Owcy, Jagnięcia	1	10	1	
g.) od Mięsa wszelkiego ze wsiów do miast sprowadzonego iako to: od mięsa świeżego, solonego, wędzonego, kiełbas, szynek, ozorów, salsesonów i podrobiów, od każdego funta po	—	2		1
h.) od Połcia Słoniny z wsiów do miast przywożoney	1			20
i.) od Bochna Sadła z wsiów do miast przywożonego	—	20		15

§. 3. Opłata od rzezi bukatów od dnia 1go Czerwca 1812 taż sama będzie, iak od wołów, a od iałowic iak od krów. §. 4. Wszel-

kie opłaty dodatkowe pod nazwiskiem übertragu, kwitowego, bądź innym, pobierane tylko będą do dnia 1go Czerwca 1812 roku, na przyszłość zaś uchylone; w miastach iednak, gdzie znayduią się szlachtuzy publiczne, opłata na ich utrzymanie pobierana, iest nadal zachowaną. §. 5. Każdy bądź to rzeźnik, bądź inna osoba, powinna wprzód opłacić za kwitem do Skarbu należny od rzezi podatek, nim przystąpi do zabicia bydlęcia opłacie podlegaiącego, inaczey za defraudanta uważaną będzie. §. 6. Kary tak na rznących bydło bez opłacenia wprzód należnego podatku, iako też na wprowadzaiących potaiemnie do miast Artykuły wyżey ad litt. *g*, *h*, *i* wyrażone, rozciągane będą w sposób następuiący: Bydle skrycie zabite, lub artykuły potaiemnie do miast wprowadzane, podpadaią konfiskacie na zysk Skarbu, i prócz tego ten, co skrycie bydle zabił, lub artykuły opłacie podpadaiące potaiemnie wprowadził, zapłaci pięć razy tyle, ile opłata wyżey przepisana wynosi. §. 7. Miasta pierwszego rzędu są: Warszawa, Poznań, Kraków; drugiego rzędu są te, które z przedmieściami więcy iak sześć tysięcy dusz ludności maią; za miasta zaś trzeciego, czwartego i piątego rzędu uważane są te, które z przedmieściami mniey iak sześć tysięcy dusz ludności liczą.

Prawo o Opłatach Stęplowych. §. 1. Od dnia 1go Czerwca roku przyszłego 1812, prawo względem opłat Stęplowych na zeszłem posiedzeniu Seymowém dnia 24go Marca 1809 roku uchwalone, w swey mocy ustaie, a na to mieysce ustawa ninieysza w całey swey rozciągłości stanie się obowiązuiącą. §. 2. Do wszystkich czynności i układów w Xięstwie Warszawskiem, bądź prywatnie, bądź publicznie na piśmie zachodzących, ma bydź używany Papier stęplowy podług przepisów postanowionych w poniższych Artykułach. §. 3. Będzie sześć rodzaiów stępla, iako to: *a*) Zwyczayny. *b*) Szacunkowy. *c*) Kosztów sądowych *d*) Administracyyny. *e*) Kart i Kalendarzy. *f*) Kar. — §. 4. Stępel zwyczayny. Papier stępla zwyczaynego iest w formie zwykłey arkusza. W środku pod wierzchem arkusza, wybity iest czarno stępel, który oznacza Orła kraiowego, i cenę stępla. Cena onego iest tylko iedna, i naynìższa w opłatach stęplowych, to iest, 10 groszy arkusz. §. 5 Papier ten przeznaczony iest do xiąg głównych Bankierów, Kupców i innych tym podobnych xiąg, które podług prawa na wiarę w sądach zasługuią; do wszystkich zapozwów, wypisów, summaryiuszów, indukt, replik, zaświadczeń, kwitów, mandatów, kommissoryiów, protokułów indagacyynych, obsigillacyi, resigillacyi, kuratel, opiekuństw, aktów znania, uszanowania, usamowolnienia, przysposobienia, oppozycyi, excepcyi, aresztów, zgoła do wszelkich czynności Sądowych publicznych, administracyynych, urzędowych, i układów prywatnych, tudzież wszelkich wyroków w iakieykolwiek bądź instancyi zapadłych. — §. 6. Stępel szacunkowy. Papier Stępla szacunkowego ma zwyczaynie swą arkuszową wielkość. Na wierzchu arkusza po prawey stronie iest czarno wybita Cyfra Królewska, a po lewey, Herb Xięstwa Warszawskiego, z wyrażeniem ceny stępla. §. 7. Stępel szacunkowy przeznaczony iest do wszelkich czynności dobrowolnych niżey wyrażonych, szacunkowi podlegaiących. Używany będzie w stosunku do wartości przedmiotów, i ich rozmaitości:

a) Do wszelkich not, prożb, memoryałów, przełożeń, przedstawień, zaskarzeń, doniesień, zgoła do wszelkich podań, w celu uzyskania urzędowey rezolucyi, a zwłaszcza do takich, które podawane będą: 1sze. Do Władz Mieyskich drugiego i trzeciego rzędu, i Powiatowych gr. 10. 2re. Do Władz, Miast pierwszego rzędu i Władz Departamentowych gr. 15. 3cie. Do wszelkich Władz wyższych kraiowych zł. 2. — *b*) Do wszelkich plenipotencyi specyalnych i substytucyi zł. 2. *c*) Do plenipotencyy ienaralnych zł. 6. *d*) Do paszportów na wyiazd za granicę zł. 6. *e*) Do extraktów wszelkich wydawanych od Władz Powiatowych i Departamentowych gr. 15. *f*) Do extraktów do Władz kraiowych Naywyższych zł. 2. *g*) Do skryptów, obligacyi, zapisów, zastawów, wexlów, biletów handlowych, rewersów, kaucyi do summy 300 zł. — gr. 15. Od 300. do 1000. zł. 1. Od 1000. aż do naywyższey summy od każdego 500 zł. przydaiąc po gr. 15. — Wszelkie rachunki kupców, aptekarzów, rzemieślników i wszelkich innych kredytorów, wtedy tylko podlegać maią opłacie, kiedy przez podpis płacić maiącego staią się skryptem, lub przez podpis dopominaiącego się staią się kwitem. — Jeżeli przy takich skryptach, obligacyiach, rewersach, wexlach &c. nie iest dla bezpieczeństwa kredytora zapisana iakowa hipote-

ka, wtedy opłacony będzie stępel w przedmiotach. Do summy 300 zł. . gr. 10. Od 300 do 1000 . gr. 15. Od 1000 aż do naywyższey summy po gr. 15 od każdego tysiąca. *h*) Do konwencyi i umów obiekt nie maiący oszacowania na pieniądze obeymuiących, iako też z rzemieślnikami, kommissarzami, robotnikami zawartych, używany będzie papier stęplowany ceny zł. 1. *i*) Na kontrakty, dzierżawy, i naymu gruntów, domów, dóbr i mieszkań, karczem, młynów &c. iako też na umowy poddzierżawcze przy obiekcie płacy roczney do zł. 300. . gr. 15. Od 300 do 1000 . zł. 1, Od 1000 aż do naywyższey summy od każdych 500 zł. przydaiąc po gr. 15. — Jeżeli naiem lub dzierżawa iest na dłuższy czas iak na ieden rok ugodzona, tedy summa roczney dzierżawy lub naymu wyrachowaną będzie podług liczby lat, i podług takowego wyrachowania udeterminowaną zostanie opłata stępla, rachuiąc od każdych 500 zł. po gr. 15. — Jeżeli prócz umówienia się na pieniądze, zastrzeżone są ieszcze w kontrakcie iakowe użytki bez wyrażonego na pieniądze oszacowania, od tych w przydatku stępel policzony będzie zł. 1. — Przedłużenie na dalszy czas kontraktu, pociąga za sobą użycie nowego stępla, lub załączenia onego do dawnego kontraktu bez różnicy, czy to przedłużenie nastąpiło za wyraźnem dozwoleniem kontrahenta, lub z przemilczenia pochodzi. — Jeżeli w kontrakcie zawartym o dzierżawy lub naiem nie iest oznaczony pewny zakres czasu, na iaki kontrakt ma służyć, ale takowy ma służyć dopóty, dopóki nie będzie wypowiedzianym naiem lub dzierżawa, w takich przypadkach uważano będzie w względzie opłaty stępla, iakoby kontrakt o possessyie wieyskie zawarty służył na lat 3, a o possessyie mieyskie, iakby na rok 1. — *k*) Przy dzierżawach i naymach służących do momentalnego użytku i nietrwaiących roku iednego, iako to: przy dziesięcinach, rybołowstwie, sadach, ogrodach, pastwiskach, łąkach, transportach i t. p. używanym będzie papier stęplowany w proporcyią summy ustanowioney kontraktem, to iest: do 300 zł. . gr. 10, od 300 do 1000 . gr. 15, od 1000 aż do naywyższey summy przydaiąc do każdych 1000 zł. po gr. 15. — *l*) Do wszelkich Aukcyi ruchomości, dobrowolnie lub za wyrokiem Sądowym odbywanych, użytym będzie stępel odpowiadaiący ogólney summie, iaka za sprzedane ruchomości zebraną została, to iest: od Summy do 300 zł. . gr. 15, od 300 do 1000 zł. 1, od 1000 aż do naywyższey summy po 15 gr. od każdych 500 zł. — *m*) Przy kontraktach zamiany własności nieruchomych, iednych za drugie, lub za prawa hipoteczne, cena Papieru Stęplowego stosowaną będzie do wartości obiektu tego, który większą wyobraża wartość, to iest: w obiektach do 300 zł. . gr. 15, od 300 do 600 . zł. 1, od 600 do 1000 . zł. 2, od 1000 aż do naywyższey summy po zł. 1 od każdych 500 zł. *n*) Do umów i postanowień spółki bądź handlowey bądź inney spekulacyyney, używany będzie Papier stęplowany w stosunku do massy ogólney do spółki łożoney; z tą różnicą, iż ieżeli massa składa się z summ pieniężnych, i ruchomości firmie poddanych, tedy determinowany będzie stępel stosownie do postanowienia wyżey ad g. obligacyi i zapisów wyrażonego. Jeżeli zaś massa obeymuie w części własności nieruchome firmie spółkowey poddane, tedy względem tey części stępel użytym bydź ma, iak przepisano iest wyżey ad m. przy kontraktach zamiany. *o*) Kontrakty kupna, cessyie dóbr, gruntów, domów, ogrodów, placów, młynów i innych praw hipotecznych, niemniey przyznania takieyże własności w drodze subhastacyi nabytych, robione będą na papierze stęplowym ceny odpowiadaiącey wartości umówioney, to iest, w przedmiotach aż do 300 zł. ceny . gr 15, od 300 do 600 . zł. 1, od 600 do 1000 . zł. 2, od 1000 aż do naywyższey summy dodaiąc po zł. 1 od każdych 500 zł. *p*) Do tranzakcyi o pensyie dożywotnie i *à fonds perdu* używanym będzie stępel podług prawidła wyżey ad liter. o, postanowionego, biorąc na wartość obiektu pensyią półtrzynastoletnią. *q*) Do intercyz przedślubnych brany będzie stępel takiey ceny, iak iest wyżey ad lit. g. postanowiono względem skryptów &c. rachuiąc za wartość obiektu posag, wyprawę, dopłatę, i wszystko to, co będzie intercyzą obietem. *r*) Zapisy między małżeństwem, gdy te następować będą tylko co do urządzeń w czasie pożycia wspólnego, robionemi będą na papierze stęplowanym ceny zł. 3. Jeżeli zaś dysponowania dożywocia obeymuią, używany będzie papier stęplowy ceny zł. 6; a gdy na przeżycie własności nieruchome lub ruchome iako darowizny zaymować będą, wtedy podpadaią takiey opłacie stępla iak donacyie między żyiącemi. *s*) Na dona-

cyie między żyiącemi, na zapisy *mortis causa*, na testamenta, kodicilla, i rozporządzenia rodziców miedzy dziećmi, na działy wszelkie przy obiektach 1000 zł. nieprzenoszących, używany będzie papier stęplowany ceny zł. 2; przy wyższych aż do 10000 zł. dodaiąc od każdego tysiąca po 1 zł., przy wszelkich innych od 10000 zł. aż do naywyższey wartości, papier stęplowany ceny 24 zł. użytym bydź ma. *t*) Przy wszelkich spadkach w linii prostey i po rodzicach na dzieci lub zstępnych, opłata spadkowa mieysca nie ma. Przez zapisy zaś między żyiącemi lub z testamentu z części rozrządzeniu prawem dozwoloney lecz dla dzieci, lub zstępnych, zyskuiący takowe zapisy podlegać będą opłacie po groszy 15 od każdego 100 złotych; przy spadkach zaś, donacyiach między żyiącemi, zapisach *mortis causa*, testamentach, *Kodicillach*, i zapisach między małżeństwem, ieżeli biorący spadek są w linii pokrewieństwa wstępnego lub pobocznego, podpadaia opłacie stępla po 1 i pół złotego za każde 100 złotych; a ieżeli są obcy wcale do sukcessyi nienależący, tedy po 3 złote za 100. Massa spadkowa ustanawiać się będzie z tego wszystkiego, co iest w kraiu, po odtrąceniu długów rzeczywistych żadnego mienia i funduszu zagranicznego niedołączaiąc, bez różnicy czy osoba, po którey iest spadek, mieszkała i umarła za granicą, oraz czy biorący spadek są kraiowi lub zagraniczni uczestniey spadku, nie mogą wcześniey do używania onego bydź przypuszczeni, aż opłacą zupełnie stęple przyzwoitey ceny, lub zaręczą przez kaucyią, że też stęple opłacą w przeciągu 5 miesięcy, rachuiąc od zabrania się do spadku. *u*) Na attesta Ajentów, Meklerów, i faktorów patentowanych, dawane względem zawartych umów przez nich między stronami, używany będzie papier stęplowy ceny zł. 3. *w*) Kontrakty wieczney dzierżawy, wiecznego czynszu, nadania erekcyyne, emfiteutyczne i t. p. czynione będą na papierze stęplowanym tak, iak kontrakty kupna, podług postanowień powyższych lit. o. *x*) Tylko do pierwszych czyli głównych exemplarzów, kontraktów, umów, intercyz użytym będzie arkusz papieru ceny stosowney do powyższych przepisów; wszystkie zaś inne exemplarze zgodne z głównym, pisane będą na papierze stęplowanym zwyczaynym ceny 10 gr. ale z adnotacyią ilości ceny stępla użytego do głównego exemplarza, i z wyrażeniem nazwiska osoby, która go posiada.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Francya.

Z Paryża dnia 8. Stycznia. — Dnia 4. b. m., Sąd Cesarski, Izba rachunkowa, Szkoła główna i Instytut, złożyli Cesarzowi Jmci w sali tronowey powinszowania nowego roku.

W woysku francuzkiem znayduie się 14 Marszałków, 10 Inspektorów i Pułkowników. ieneralnych, 165 Jenerałów Dywizyi, 324 Jenerałów Brygady &c. Woysko wspomnione liczy 130 pułków liniowych piechoty, 28 pułków lekkiey piechoty, i 84 pułków iazdy, to iest 2 pułki Karabinierów, 14 pułków Kiryssyerów, 30 pułków Dragonów, 27 pułków Strzelców i 11 pułków Huzarów. Do tego należy ieszcze 9 pułków Artylleryi piechotney i 6 pułków Artylleryi konney, 27 batalionów ludzi do Artylleryi potrzebnych &c.

Z Tulonu d. 21. Grudnia. — Czynność naszey eskadry nie ustaie ani na chwilę. Wieże strażowe dawały wczoray znaki o licznym z portów zachodnich przybywaiącym konwoiu. Viceadmirał Emeriau, kazał natychmiast pod sprawą Kontradmirała Baudin wyiśdź pod żagle 5 okrętom liniowym i dwóm fregatóm. Ta dywizya goniła przed sobą ieden okręt liniowy, fregatę i bryg; pod zasłoną tego obrotu płynął konwoy bez przeszkody daley. Gdy tymczasem burza, którąśmy dzisiay mieli, iuż się pokazywać zaczynała, przeto Viceadmirał Emeriau powołał Dywizyę i kazał iey na swoie powrócić stanowisko. Dopełniła ona zupełnie zamiaru swoiego wypłynienia i przed nocą stała iuż znowu na kotwicy.

Z Genui d. 24. Grudnia. — Wyszło tu następuiace obwieszczenie do maytków okręgu marynarki: „Kapry algierskie złapali właśnie statek grecki, którego ładunek był przeznaczonym dla hiszpańskich rokoszanów, i statek angielski, który rozbiwszy się przy brzegach Sardynii, kupcom sardynskim przedany został. Maytkowie tych obydwóch statków będący po części pierwotnie francuzkiemi poddanemi, zostali wskazani do niewoli, poniewaz Bey Algierski nie mógł żadnym sposobem trzymać za Francuzów ludzi służących na statkach, które w nieprzyiaźni z nim zostaiącą flagę mia-

ły. Przypadek ten iest przyczyną, iż 6 poddanych francuzkich okuto w kaydany. Taki los był udziałem tych zbiegów; na równy narażaią się ci wszyscy maytkowie, którzy przez niegodziwych uwiedzeni werbowników, wystawiaią sobie, iż idąc do nieprzyiaciela, albo za granicę, znaydą wynagrodzenie tey hańby, którą się okrywaią, opuszczaiąc oyczyznę iuciekaiac ze służby Cesarskiey. Genua d. 21 Grudnia 1811.

Kommissarz Fontaine. "

Wielka Brytania i Irlandya.

List z Dublina pod d. 23. Grudnia donosi, co następuie: „ O 10téy godzinie przed południem, zgromadził się wydział katolików w oberzy d' Arcego. Poczyniwszy potrzebne rozporządzenia do obrad dnia tego przedsięwziąć się maiacych, udały się członki tego wydziału do małego teatru na ulicy Fishamble, gdzie czekało na nich wielu delegowanych i kilka tysięcy osób, zwołanych obwieszczeniami. Gdy Lord Fingal zaiął krzesło prezesowskie, wszedł Radzca Hare, osoba magistratualna, z przyzwoitym orszakiem do sali. P. Hay podał Lordowi Fingal papier, mówiąc, iż to iest prożba Katolików Irlandzkich. Po wniesieniu, aby przeczytana została i poparciu tego wniosku, miał właśnie Lord Fingal podac go do głosowania, gdy Radzca Hare w następuiące do niego odezwał się słowa: „ Milordzie Fingal! Przychodzę tu iako osoba magistratualna miasta Dublina, na rozkaz Lorda-Porucznika i pytam się JW. Pana iako Prezesa tego zgromadzenia, czyliście się tu zgromadzili iako powszechny wydział Katolików Irlandzkich, składaiący się z Pairow rzymsko-katolickich i innych Posłów mianowanych po różnych Hrabstwach i parafiach miasta, dla ułożenia prożby do Parlamentu. " — Lord Fingal odpowiedział:" Iesteśmy tu zgromadzeni w prawnym i konstytucyinym zamiarze podania prozby Parlamentowi. " Radzca Hare rzekł: „ Milordzie! Nie uważam tego za odpowiedź na moie pytanie; a gdyś go JW. Pan może nie dobrze zrozumiał, więc ie powtórze. " Powtórzył pytanie i odebrał także same odpowiedź. Toż samo stało się i za trzecim razem. Na co Radzca Hare rzekł: „ Milordzie! Z odpowiedzi twoiey wnosić muszę, iż przypuszczasz, że iesteście tém zgromadzeniem, którem opisał. " — Radzca Hussey zawołał: „ Nie przypuszczamy tego. " Radzca O'connell powiedział: „ Osoba magistratualna może sobie wnosić, co się iéy podoba, ale my nie chcemy bydź wystawionemi na żadne nieprzyiemności z przyczyny iéy wniosków. " — Radzca Hare rzekł znowu: „ Milordzie! Mamże przez to rozumieć, iż JW. Pan nie chcesz dadź żadnéy odpowiedzi? " Lord Fingal przyznał to. Potém rozkazano czytać prożbę. P. Hare rzekł: „ Milordzie! Ponieważ JW. Pan nie chciałes na moie pytanie odpowiedzieć, uważam więc to zgromadzenie iako nieprawne i rozkazuię WC Panóm, abyście się natychmiast roześli. Proszę mi pozwolić, abym tę uczynił uwagę, iż sobie życzę obowiązku moiego dopełnić z bezstronnością i łagodnością; a przeto spodziéwam się, iż się rozeydziecie, nie przymuszaiąc mnie do użycia mocy, któréy mi, iako osobie magistratualnéy, prawo nadaie. " Lord Fingal odpowiedział: „ Nie odeydę ztąd, póki téy mocy nie użyiesz, ażebym mógł uciec się do prawa po zadosyć uczynienie. " Radzca Hare rzekł: „ Milordzie! Mniemam, iż ten zamiar będzie dopełniony, ieżli ia sam mianowicie wezmę się do tego. " Lord Fingal był z tego kontent, a Radzca Hare położył rękę na ramieniu Lorda Fingal, mówiąc te słowa: „ Milordzie! Iestem przymuszony kazać ci z tego krzesła ustąpić. " Potém został Lord Netterville wezwany, ażeby zaiął krzesło prezesowskie. Radzca Hare zapytał się, czyli ón chce daléy ciągnąć posiedzenie, a gdy potwierdzaiącą odpowiedź odebrał, przymusił go równie do opuszczenia krzesła. Gdy potém Pan T. Barnwell chciał na niem zasiądź, radzono mu, aby tego nie czynił, a tak rozeszło się zgromadzenie. "

Po rozeyściu się wydziału katolickiego, udała się znaczna liczba uczestników do oberzy, dla podpisania tam rekwizycyi względem zwołania powszechnego zgromadzenia Katolików Irlandzkich. Gdy takową rekwizycyę układano, wszedł Radzca Hare w towarzystwie Radzcy Darley do sali i zapytał się, czyli to zgromadzenie iest schadzką Panów, iako poiedyncze osoby działaiących. Gdy mu to przyznano, chciał zacząć mowę, lecz Lord French przerwał mu czyniąc tę uwagę, iż oni iego mowy wcale nie potrze-

buią, iż nie są w humorze potrzebnym do słuchania; lecz ieżeli przyszedł przedsięwziąć iaką czynność urzędową, więc niechay bez zwłoki do dzieła przystępuie. Radźca Hare odpowiedział, iż iego zamiarem iest powiedzieć im, że ponieważ się sami tylko za zgromadzenie prywatnych iedynie osób udaią, więc nie będzie im żadnym sposobem przeszkadzał. Potém została rekwizycya względem zwołania powszechnego zgromadzenia Katolików następuiącego Czwartku w małym teatrze na ulicy Fishamble, ułożona i od więcey iak trzysta osób podpisana.

Wołoszczyzna.

Z Bukarestu d. 2. Stycznia. — Od czasu przybycia Pełnomocników tureckich, upływaią dnie na samych zabawach i rozrywkach. Pozorne to zawieszenie interessów pokoiu, tłómaczy sobie publiczność rozmaicie. Iedni mniemaią, iż Pełnomocnicy oczekuią instrukcyi obydwóch dworów; drudzy utrzymuią, iż ultimatum tureckie zostało iuż posłane do Petersburga; rozumnieysi iednomyślnie na to się zgadzaią, iż trudno co zgadnąć o biegu interessów i że końca oczekiwać trzeba. — Woysko rossyiskie zaięło tym czasem leże zimowe. Jenerał Markow przeniesiony z swoim korpusem do Multan; korpus Jen. Sass, ktory dotąd stał na małey Wołoszczyznie, zbliża się do naszego miasta. Kilku Jenerałów i wyższych Officerow prosiło o urlop i otrzymało go. Między temi znayduie się trzech Adjutantów Cesarza, Baron Benkendorf, P. Suchtelen i Xiąże Wołkonski, ktorzy iuż do Petersburga odiechali. — Myto i dochody solne na Wołoszczyznie, były d. 30. Grudnia publicznie w dzierżawę wypuszczane. Na myto znalazł się dzierżawca, ponieważ pieniądze dzierżawne płacą się miesięcznie; na dochody solne zaś nie znalazł się żaden dzierżawca, ponieważ całoroczna summa dzierżawna miała bydź na raz złożona. — Podług ostatnich wiadomości z Ruszczuka, W. Wezyr znaydował się ieszcze w tém mieście.

Wiadomość o poprawionym apparacie do dystyllowania.

(Z pisma peryodycznego: Vaterländische Blätter.)

Sztuka dystyllowania uczyniła znakomity postęp przez apparat chłodzący, który zmarły byłego sądu appellacyinego Krakowskiego Prezes JW. Mikołay Urbański wynalazł. Przez ten apparat otrzymuią spirytusowe pary z kotła dystylluiącego przechodzące, tak wielką w beczce chłodzącey powierzchnią, iż się całkiem zgęszczaią i w krople zamieniaią, które nawet zimne w podstawione spływaią naczynie.

W rownymże prawie czasie otrzymała też sztuka od Pana Kastnera de Teschenthal, Administratora (teraz zwierzchnego Rządcy) dóbr Jego Królewicowskiey Mości Xiążęcia Sasko-Cieszyńskiego, przez doświadczona pierwszy raz w Monarchii Austryackiey wielką dystyllacyę za pomocą pary wodney, nayważnieysze i nieoszacowane dla każdego Gospodarza poprawy.

Te dwie istotne poprawy, połączone z dogodném i przyzwoitém urządzeniem pieców w dworskiéy gorzelni dóbr Dwory w Cyrkule Myślenickim leżących, z naylepszym skutkiem zaprowadzone zostały; a trzyletnie doświadczenie okazało wypadki, które dla zmnieyszenia opału, karmienia bydła, a naybardziey dla postępu dystyllacyi, w każdym względzie tak są ważne, iż koniecznie bliżey poznanemi i upowszechnionemi bydz zasługuią.

Przez ieden tylko ogień z węgli kamiennych (których na dzień około półtrzecia korca potrzeba) pędzi się w pomienioney gorzelni wódka we dwóch miedzianych drzewem obwiedzionych kotłach, z których każdy 10 wiader w sobie zawiera; oprócz tego w trzecim kotle, czyli raczéy kadzi z drzewa smerekowego zrobioney, warzą się przeznaczone na roienie materyały tak prędko, iż 6 korcy kartofli w pięciu kwadransach zupełnie są ugotowane. Prócz tego używa się dym z ogniska wychodzący do rozgrzania osobnego kotła, z kąd zawsze ciepłą (a gdy trzeba) i gorącą wodę mieć można. Tym sposobem więc całe dystyluiące działanie, dla którego dawniey trzy piece opalać się musiały, odbywa się teraz tylko przy iednym, i zwiększém

daleko bezpieczeństwem od ognia, iak przy zwyczaynem pędzeniu gorzałki.

Za pomocą tego poprawionego apparatu można przy dostatku wody, w przeciągu dwudziestu czterech godzin 10 aż do 12 razy przedsiębrać dystyllacyę; stałe części mieszaniny przepalić się nie mogą; pozostałe w kotle wywarzyny (braha) są czystsze, na karme dla bydła zdrowsze i obfitsze; przedystyllowana pierwsza gorzałka (witka) iest teższą i iuż użytą bydź może; a przy pilnem urządzeniu, można sobie drugą dystyllacyę w celu otrzymania mocney gorzałki, całkiem oszczędzić.

Dla upowszechnienia tych tak pożytecznych popraw, Właściciel dóbr Dwory*) powodowany miłością nauk i patryotyzmem, kazał zrobić kotlarzowi Kossowskiemu w Krakowie kształtny wzór tego apparatu dla Młodzieży Terezyańskiey rycerskiey Akademii, i przesłał go Panu Janowi Nep. Jassnüger, Nauczycielowi Chimii; który go za zezwoleniem Dyrekcyi miłośnikom sztuki pokazać, i korzyści z praktycznego użycia onegoż, wyiaśnić iest gotów.

---

*) *Właścicielem dóbr* Dwory *iest JW. Ignacy de* Rottmann, *Jego C. K. Mości aktualny tayny Radzca i Prezes szlacheckiego Sądu Lwowskiego.*

Tenże JW. Prezes kazał pod swoiém własnem zarządzeniem ten nowy dystylluiący apparat zrobić, i potrzebną do tegoż budowle wystawić; gdy to uskutecznionem zostało, wezwał Pana Wicentego Kratochwila *męża bardzo zdolnego i posiadaiącego przemysł, ażeby w tém nowém zatrudnieniu zebrał doświadczenia, i oneż dla powszechnego ogłosił dobra.*

Pan Kratochwil *odpowiedział iuż temu ślachetnemu zamiarowi, i wydał dziełko pod tytułem*: Vollständige Abhandlung über die Methode den Brandwein mittelst einer Dampfmaschine auf eine sehr vortheilhafte Art zu destilliren. Mit zwey Kupfertafeln. Wien 1811.

Ważny Urząd, któremu JW. Prezes przewodniczy, ciągłego pobytu iego we Lwowie wymaga. Chociaż to z iedney strony dla administracyi sprawiedliwości wielką iest korzyścią, iednakże każdy miłośnik przemysłu i gospodarstwa wieyskiego ubolewać nad tém musi, iż JW. Prezes przez ten ważny i pracowity Urząd nie ma wcale żadnego wolnego czasu, do praktycznego wykonywania obszernych swoich wiadomości w wyższém gospodarstwie wieyskiém, szczególniy zaś w kulturze lasów.

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od dnia 27. *do* 29. *Stycznia* 1812.

Dnie.	*Czas postrzeżenia*	*Barometr.*	*Ciepłomierz Reaumura.*	*Kierunek Wiatrów.*	*Odmiany powietrza.*
27	*Wsch. Słońc.*	28, 6, 1.	— 10.	*Po. W. słaby*	*iasno, rzadka mgła.*
	2. po połud.	28, 5, 9.	— 5, 2	*Po. W. słaby*	*pogoda.*
	10. w nocy	28, 5, 6.	— 10.	*Po. W. W. słaby*	*pogoda.*
28	*Wsch. Słońc.*	28, 5, 1.	— 11, 3.	*Po. W. W. słaby*	*iasno.*
	2. po połud.	28, 4, 9.	— 3.	*Po. W. W. słaby*	*iasno, w wieczór mgła.*
	10. w nocy	28, 4, 9.	— 9.	*Po. W. słaby*	*pogoda.*
29	*Wsch. Słońc.*	28, 4, 6.	— 10, 2.	*W. słaby*	*iasno.*
	2. po połud.	28, 4, 11.	— 4, 7.	*Po. W. W. słaby*	*pogoda.*
	10. w nocy	28, 4, 3.	— 8, 7.	*Po. W. średni.*	*pogoda.*